

Kod USOS: 48SJO-PCW
ECTS: 6,00
Cykl: 2026

UNIWERSYTET WARMIŃSKO-MAZURSKI W OLSZTYNIE
Wydział Lekarski

Sylabus przedmiotu – część A

Propedeutyka chorób wewnętrznych Introduction to internal medicine

Akty prawne określające efekty uczenia się:
467/2024;

Dyscyplina: Medycyna

Status przedmiotu: Obligatoryjny

Grupa przedmiotów: B - przedmioty kierunkowe

Kod ISCED: 0912

Kierunek studiów: Kierunek lekarski

Zakres: Kierunek lekarski - studia jednolite
magisterskie stacjonarne

Profil kształcenia: Ogólnoakademicki

Forma studiów: Stacjonarne

Poziom studiów: Jednolite magisterskie

Rok/Semestr: Kierunek lekarski trzeci rok

Rodzaje zajęć: Wykład; Seminarium; Ćwiczenia;

Zajęcia: Wykład (20h); Seminarium (20h);
Ćwiczenia (80h);

Język wykładowy: POL

Przedmioty wprowadzające: anatomia,
histologia z embriologią, cytofizjologia,
biochemia, fizjologia, immunologia,
mikrobiologia

Wymagania wstępne: Znajomość anatomii,
histologii z embriologią, cytofizjologii, biochemii,
fizjologii, immunologii, mikrobiologii

**Nazwa jednostki organizacyjnej realizującej
przedmiot:** Katedra Kardiologii i Chorób
Wewnętrznych

**Osoby odpowiedzialne za realizację
przedmiotu:**

Leszek Gromadziński,
leszek.gromadzinski@uwm.edu.pl

TREŚCI MERYTORYCZNE:

Ćwiczenia – 1. Zasady komunikacji z pacjentem. Zachowania werbalne i niewerbalne. Jak pozyskiwać zaufanie chorego. Warunki poprawnego zbierania wywiadu. Wywiad od rodziny. Schemat i zasady zbierania wywiadu lekarskiego. Wywiad w stanach szczególnych (zagrożenie życia, stany ograniczonej przytomności lub poczytalności). Kolejność, zadawanie pytań. Pytania intymne. Gromadzenie i notowanie uzyskanych danych. Wywiad z osobą młodą, dorosłym i pacjentem w wieku podeszłym. 2. Ćwiczenia scenek – student jako lekarz; prowadzący zajęcia jako pacjent. Badanie przedmiotowe. Zasady, kolejność, warunki. Ocena stanu ogólnego (pierwsze wrażenie, postawa ciała, stan świadomości, stan odżywienia, temperatura, stan nawodnienia). 3. Badanie głowy i szyi. Wywiad i badanie przedmiotowe w patologiach skóry, węzłów chłonnych, paznokci i błon śluzowych. 4. Wywiad i badanie przedmiotowe w patologiach układu sercowo-naczyniowego. Badanie serca. Badanie tętna, naczyń obwodowych. 5. Wywiad i badanie przedmiotowe w patologiach układu oddechowego. 6. Wywiad i badanie przedmiotowe w patologiach układu trawiennego. 7. Wywiad i badanie przedmiotowe w patologiach układu trawiennego i układu wydalania. 8. Wywiad i badanie przedmiotowe w patologiach układu ruchu. Podstawy badania neurologicznego i narządów zmysłów. 9. Wywiad i badanie przedmiotowe w patologiach układu wydzielania wewnętrznego. Wywiad i badanie przedmiotowe w patologiach układu krwiotwórczego. 10. Historia choroby – zaliczenie. 11. Chory z zaburzeniami narządów zmysłów i zaburzeniami świadomości. 12. Wady serca, zaburzenia rytmu, ostre zespoły wieńcowe, przewlekła i ostra niewydolność krążenia. 13. Chory z bólem w klatce piersiowej, dusznością, krwiotętnem. 14. Chory z astmą POChP, zapaleniem płuc. 15. Chory z oporem w jamie brzusznej i objawami otrzewnowymi. 16. Wywiad i badanie przedmiotowe w patologiach układu trawiennego. 17. Badanie przedmiotowe jamy brzusznej. 18. Różnicowanie stanów gorączkowych. 19. Obrzęki uogólnione i miejscowe. Chory z bezmoczem lub skąpomoczem. 20. Hepatosplenomegalia, limfadenopatie. 21. Zapalne i zwyrodnieniowe patologie układu ruchu; zaburzenia poruszania się. 22. Repetytorium kliniczne.

Seminarium – 1. Jak porozumiewać się z Pacjentem i Jego rodziną. Tajemnica lekarska, uświadomiona zgoda, autonomia chorego. 2. Badanie przedmiotowe: oglądanie, opukiwanie, osłuchiwanie, badanie palpacyjne. Ocena stanu ogólnego. 3. Badanie podmiotowe i przedmiotowe głowy i szyi; zmiany skórne, śluzówek, paznokci i węzłów chłonnych. 4. Badanie podmiotowe i przedmiotowe klatki piersiowej. Część I (Badanie serca i naczyń). 5. Badanie podmiotowe i przedmiotowe klatki piersiowej. Część II (Układ oddechowy). 6. Badanie podmiotowe i przedmiotowe brzucha. Część I. 7. Badanie podmiotowe i przedmiotowe brzucha. Część II. 8. Badanie podmiotowe i przedmiotowe w chorobach układu wydalania. 9. Badanie podmiotowe i przedmiotowe w chorobach układu wydzielania wewnętrznego i układu krwiotwórczego. 10. Historia choroby. Dokumentacja medyczna. 11. Bóle głowy, zawroty głowy, zaburzenia równowagi, zaburzenia ze strony narządów zmysłów – kiedy i kogo prosić o konsultację. 12. Zaburzenia przytomności i orientacji: jak sobie radzić? 13. Duszność i sinica: jak różnicować i co robić. 14. Bóle w klatce piersiowej: wywiad,

Uwagi dodatkowe:

badanie fizykalne i co dalej 15. Nieprawidłowy zapis EKG i co dalej? 16. Kolka, ból i ostry brzuch - kiedy i kogo prosić na konsultację 17. Co robić i na co zwracać uwagę u chorego z gorączką 18. Niedokrwistości i skazy krwotoczne 19. Bóle stawów i kończyn, bóle mięśniowo-szkieletowe 20. Zaburzenia stanu nawodnienia

Wykład – 1. Metody i zasady badania przedmiotowego. Objawy i oznaki ostrego zagrożenia życia; Gorączka 2. Zaburzenia świadomości. Obrzęki. Powiększenie węzłów chłonnych, wątroby i śledziony. 3. Biegunki i zaparcia Objawy, oznaki, badania pracowniane, rozpoznawanie chorób: teoria i praktyka. Nadciśnienie i niedociśnienie. Żółtaczkę i inne zmiany zabarwienia skóry 4. Duszność. Kaszel i krwiotwórczość. 5. Ból jako sygnał alarmowy organizmu; Pragnienie. Zmiany masy ciała (nadwaga, niedowaga); 6. Objawy i oznaki w chorobach narządów wydzielania wewnętrznego i metabolicznych. Objawy i oznaki w chorobach ośrodkowego i obwodowego układu nerwowego 7. Objawy i oznaki w chorobach układu oddechowego cz. 1. Objawy i oznaki w chorobach układu oddechowego cz. 2 8. Objawy i oznaki w chorobach układu sercowo-naczyniowego cz. 1 i 2. Objawy i oznaki chorób układu krwiotwórczego 9. Wodobrzusze. Objawy i oznaki w chorobach układu moczowego.

CEL KSZTAŁCENIA:

Nabywanie i doskonalenie umiejętności rozpoznawania objawów w chorobach wewnętrznych, zbierania wywiadu lekarskiego oraz badania fizykalnego

OPIS EFEKTÓW UCZENIA SIĘ PRZEDMIOTU W ODNIESIENIU DO OPISU CHARAKTERYSTYK DRUGIEGO STOPNIA EFEKTÓW UCZENIA SIĘ DLA KWALIFIKACJI NA POZIOMACH 6-8 POLSKIEJ RAMY KWALIFIKACJI W ODNIESIENIU DO DYSCYPLIN NAUKOWYCH I EFEKTÓW KIERUNKOWYCH

Symbole efektów dyscyplinowych:

M/NMA_P7S_KO+++++, M/NMA_P7S_UW++++, M/NMA_P7S_WG+

Symbole efektów kierunkowych:

K.1.+, K.2.+, K.3.+, K.5+, K.7.+, E.U1.+, E.U5.+, E.U7.+, F.U4.+, E.W7.+

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Wiedza (W1) – Student zna i rozumie uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne, przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w przypadku najczęstszych chorób internistycznych występujących u dorosłych oraz ich powikłań: 1) chorób układu krążenia, w tym choroby niedokrwiennej serca, wad serca, chorób wsierdza, mięśnia serca, osierdza, niewydolności serca (ostrej i przewlekłej), chorób naczyń tętniczych i żylnych, nadciśnienia tętniczego (pierwotnego i wtórnego), nadciśnienia płucnego; 2) chorób układu oddechowego, w tym chorób dróg oddechowych, przewlekłej obturacyjnej choroby płuc, astmy, rozstrzeni oskrzeli, mukowiscydozy, zakażeń układu oddechowego, gruźlicy, chorób śródmiąższowych płuc, opłucnej, śródpiersia, obturacyjnego i centralnego bezdechu sennego, niewydolności oddechowej (ostrej i przewlekłej), nowotworów układu oddechowego; 3) chorób układu pokarmowego, w tym chorób jamy ustnej, przełyku, żołądka i dwunastnicy, jelit, trzustki, wątroby, dróg żółciowych i pęcherzyka żółciowego, nowotworów układu pokarmowego; 4) chorób układu wydzielania wewnętrznego, w tym chorób podwzgórza i przysadki, tarczycy, przytarczyc, kory i rdzenia nadnerczy, jajników i jąder, oraz guzów neuroendokrynnych, zespołów wielogruzołowych, różnych typów cukrzycy, zespołu metabolicznego, otyłości, dyslipidemii i hipoglikemii, nowotworów jajników, jąder i tarczycy, nowotworów neuroendokrynnych; 5) chorób nerek i dróg moczowych, w tym ostrego uszkodzenia nerek i przewlekłej choroby nerek we wszystkich stadiach oraz ich powikłań, chorób kłębuszków nerkowych (pierwotnych i wtórnych, w tym nefropatii cukrzycowej i chorób układowych) i chorób śródmiąższowych nerek, nadciśnienia nerkopochodnego, torbieli nerek, kamicy nerkowej, zakażeń układu moczowego (górnego i dolnego odcinka), chorób nerek w okresie ciąży, nowotworów układu moczowego – nowotworów nerek, pęcherza moczowego, gruczołu krokowego; 6) chorób układu krwiotwórczego, w tym aplazji szpiku, niedokrwistości, granulocytopenii i agranulocytozy, małopłytkowości, białaczek ostrych i przewlekłych, szpiczaków, nowotworów mielo- i limfoproliferacyjnych, zespołów mielodysplastycznych, szkodliwych, trombofilii, zaburzeń krwi w chorobach innych narządów; 7) chorób reumatycznych, w tym chorób układowych tkanki łącznej (reumatoidalnego zapalenia stawów, wczesnego zapalenia stawów, tocznia rumieniowatego układowego, zespołu Sjögrena, sarkoidozy, twardziny układowej, idiopatycznych miopatii zapalnych), spondyloartropatii, krystalopatii, rumienia guzowatego, zapaleń stawów związanych z czynnikami infekcyjnymi, zapaleń naczyń oraz niezapalnych chorób stawów i kości (choroby zwyrodnieniowej, reumatyzmu tkanek miękkich, osteoporozy, fibromialgii), mięsaków tkanek miękkich i kości; 8) chorób alergicznych, w tym anafilaksji i wstrząsu anafilaktycznego oraz obrzęku naczynioruchowego; 9) zaburzeń wodno-elektrolitowych i kwasowo-zasadowych (stanów odwodnienia, stanów przewodnienia, zaburzeń gospodarki elektrolitowej, kwasicy i zasadowicy)

Umiejętności (U1) – Student potrafi zebrać wywiad z dorosłym, w tym osobą starszą, wykorzystując umiejętności dotyczące treści, procesu i percepcji komunikowania się, z uwzględnieniem perspektywy biomedycznej i perspektywy pacjenta

Umiejętności (U2) – Student potrafi przeprowadzić pełne i ukierunkowane badanie fizykalne dorosłego dostosowane do określonej sytuacji klinicznej, w tym badanie: 1) ogólnointernistyczne; 2) neurologiczne; 3) ginekologiczne; 4) układu mięśniowo-szkieletowego; 5) okulistyczne; 6) otolaryngologiczne; 7) geriatryczne

Umiejętności (U3) – Student potrafi przeprowadzić badanie psychiatryczne pacjenta oraz ocenić jego stan psychiczny

Umiejętności (U4) – Student potrafi rozpoznawać najczęściej występujące stany zagrożenia życia, w tym z wykorzystaniem różnych technik obrazowania

Kompetencje społeczne (K1) – Student jest gotów do nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych

Kompetencje społeczne (K2) – Student jest gotów do kierowania się dobrem pacjenta

Kompetencje społeczne (K3) – Student jest gotów do przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta

Kompetencje społeczne (K4) – Student jest gotów do dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych

Kompetencje społeczne (K5) – Student jest gotów do korzystania z obiektywnych źródeł informacji

FORMY I METODY DYDAKTYCZNE:

Ćwiczenia – ['K1', 'K2', 'K4', 'U1', 'U2', 'U3', 'U4', 'W1', 'K3', 'K5']
– Ćwiczenia przy łóżku pacjenta - nauka badania przedmiotowego

Seminarium – ['K4', 'U3', 'U4', 'W1', 'K5'] – Prezentacja multimedialna, wprowadzenie do tematyki ćwiczeń, dyskusja

Wykład – ['K4', 'U3', 'U4', 'W1', 'K5'] – Prezentacja multimedialna

FORMA I WARUNKI WERYFIKACJI:

Ćwiczenia (Kolokwium praktyczne) – ['K1', 'K2', 'K4', 'U1', 'U2', 'U3', 'U4', 'W1', 'K3', 'K5'] – Sprawdzian praktyczny z badania przedmiotowego oraz historia choroby w formie pisemnej

Wykład (Udział w dyskusji) – ['K4', 'U1', 'U3', 'U4', 'W1'] – Zaliczenie na podstawie obecności na wykładach

Seminarium (Ocena pracy i współpracy w grupie) – ['K4', 'U1', 'U3', 'U4', 'W1'] – Warunkiem zaliczenia jest obecność oraz aktywność w dyskusjach

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Badanie kliniczne

J. Dacre, P. Kopelman. tłum. B. K. Kaminski; PZWL; 2004;
Strony: ; Tom: ;

2. Choroby wewnętrzne

pod red. A Szczeklika; Medycyna Praktyczna; 2023;
Strony: ; Tom: ;

3. Rozpoznanie różnicowe w medycynie wewnętrznej

W. Siegenthaler; MediPage; 2009; Strony: ; Tom: ;

4. Podstawy badania klinicznego pod red. P. Zaborowskiego

K. Tytman, B. Moczulska, M. Kubiak, L.Gromadziński;
MediPage; 2016; Strony: ; Tom: ;

5. Objawy chorób wewnętrznych

Doboszyńska A, Olszewska M, Rudnicka L. (Red.); PZWL;
2013; Strony: ; Tom: ;

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Diagnostyka internistyczna. Podręcznik dla lekarzy i studentów

J. Taton, A. S. Czech; PZWL; 2005; Strony: ; Tom: ;

2. Diagnostyka różnicowa objawów chorobowych

F.J.Kokot; PZWL; 2007; Strony: ; Tom: ;

3. Poradnik komunikowania się lekarza z pacjentem

M.S.Hebanowski, J.E. Kliszc, B.U.Trzeciak; PZWL; 2005;
Strony: ; Tom: ;

4. Choroby wewnętrzne

pod red. G. Herolda; PZWL; 2008; Strony: ; Tom: ;

UNIWERSYTET WARMIŃSKO-MAZURSKI W OLSZTYNIE
Wydział Lekarski

Szczegółowy opis przyznanej punktacji ECTS – część B

Kod USOS: 48SJO-PCW

ECTS: 6,00

Cykl: 2026

Propedeutyka chorób wewnętrznych
Introduction to internal medicine

1. Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim:

- udział w: Wykład	20 h
- udział w: Seminarium	20 h
- udział w: Ćwiczenia	80 h
- konsultacje	2 h
Ogółem:	122 h

2. Godziny samodzielnej pracy studenta:

- Przygotowanie się do zajęć	28.00 h
Ogółem:	28,00 h

godziny kontaktowe + samodzielna praca studenta Ogółem: 150,00 h

1 punkt ECTS = 25-30 h pracy przeciętnego studenta

Liczba punktów ECTS = 150,00 h : 25 h/ECTS = 6,00 ECTS

Średnio: 6,00 ECTS

- w tym liczba punktów ECTS za godziny kontaktowe z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego - 4.88 pkt ECTS

- w tym liczba punktów ECTS za godziny realizowane w formie samodzielnej pracy studenta - 1.12 pkt ECTS